

Folkeopplysning fra Sør inspirerte norske Sagene

”Kreativ galskap førte til noe nytt!” Et klart budskap under åpningsseremonien for permakulturelle installasjoner i Bydel Sagene i Oslo. Det er blitt flere av dem. Sammen med et stort veggkunstprosjekt viser de at det går an å transformere byens grønne arealer til mer produktive, estetiske og lærerike områder med borgerne som sentrale aktører.

På flere av bydelens plasser og torg har ungdom i samarbeid med organisasjonen Change the World laget pyramider, spiraler, sirkulære bed med en variert blanding av grønnsaker, blomster, frukter, medisinske planter, bærbusker og klatreplanter. Det har blitt brukt resirkulerte materialer som bildekk, byggavfall, papp og organisk avfall. En av plassene inngår som en del av uteområdet for bydelens Agenda 12 senter: Sagene samfunnshus. Et vakkert inngangsparti i form av et kollektivt produsert stykke veggkunst byr de besøkende velkommen.

Andre verdier – nye samtaler

Produksjonen av de første permakulturelle installasjonene startet i 2005 som et tilbud til ungdom om sommerjobb. ”En viktig del av prosessen var å motivere ungdommene til å ha en aktiv rolle i gjennomføringen av arbeidet. På en studietur til Hurdalsjøen Økologiske Landsby fikk de se eksempler på noen av teknikkene som skulle anvendes og møtte familier som hadde valgt å leve på en annerledes måte”, forteller Claudio Madaune fra Change the World, en organisasjon som ble opprettet i Oslo i 1997. Initiativtakerne er opprinnelig fra Latin Amerika og Afrika. I dag er mange nasjonaliteter, blant annet nordmenn, representert i organisasjonen som er opptatt av forholdet mellom mennesker og miljø.

Utarbeidelsen av installasjonene vakte oppsikt og det oppstod interessante møter og samtaler mellom ungdommene og nysgjerrige naboer fra nærmiljøet, de som holdt til i parken og forbipasserende folk. Mange ønsket å reprodusere noe lignende og andre tilbød seg å vanne blomster og urter når de fikk høre at de kunne høste av installasjonene.

Også til lek og nytelse (Foto: Change the World)

Flere institusjoner, barn og voksne i tillegg til ungdommen har i de følgende årene vært direkte involvert i opparbeidelsen av parkområdene i bydelen. Et arbeid som fortsatt pågår og utvikles. ”Parkene er folks hager” – det er holdningen bak arbeidet i Sagene, som er det tettest befolkede område i hele Norge.

Veggkunst – stemmer i det offentlige rommet

I likhet med parkene er Sagene samfunnshus en åpen møteplass for bydelens befolkning. I tilretteleggingen av huset som møteplass har leder Susan Guerra og hennes kolleger vært bevisste på bruken av språk i vid forstand: – Vi leter hele tiden etter alternative former for kommunikasjon som vi kan arbeide med i praksis. Er det mulig å finne frem til et felles uttrykk for alle de ulike meninger og erfaringer som er representert i det mangfold av mennesker som er brukere av huset? Det var noe av drivkraften bak vårt Veggkunstprosjekt, der vi ville bruke veggen som et signal: ”Her kan du komme inn!” Vi var inspirert av muralistene fra Mexico City i 1930-årene, som ved å bruke det offentlige rom ga stemme til befolkningsgrupper som ikke tidligere hadde kommet til orde, forteller Guerra.

Verksted for veggkunst på det årlige miljøtorg (foto: Sagene samfunnshus)

En kunstner og en arkitekt fra nabolaget meldte seg til jobben med å skape et uttrykk av alt det som kom fram gjennom en serie av verksteder. De gjorde det for det meste på frivillig basis. Miljøfokusert var integrert med gjenbruk av gamle kopper og kar og bidrag fra fliselageret hos nærmiljøets fliseleverandør. Bydelens LA-21 forum ville i tillegg at mange skulle være med og hadde åpent verksted på det årlige Miljøtorg på bydelsdagen, der man for anledningen hadde skaffet 100 hvite fliser som en kunne male sitt individuelle

bidrag på. Da det begynte å skje ting på veggen ble det en hel møteplass for læring. Forbipasserende stoppet opp og ga sine meninger til kjenne, forteller Guerra engasjert.

”Livets tre” - en bit av veggkunsten (Foto: Sagene samfunnshus)

Det metodiske grunnlaget for arbeidet er ”community development”, som Guerra har lang erfaring med både fra Texas og Oslo.

Oppgaver/spørsmål til diskusjon

Hva skal til for å komme i gang med liknende arbeid der du bor?
Sjekk din kommune – har de planer for det lokale bærekraftarbeidet og involvering av deg som borger?

Mer informasjon

Susan Guerra, enhetsleder

susan.guerra@bsa.oslo.kommune.no

Tlf: +47 23 47 49 90

www.sagenesamfunnshus.no/

Mauricio Deliz, Change the world

Tlf. +47 930 558 28

www.world-changers.org

Denne presentasjonen er skrevet av Stiftelsen Idébanken på oppdrag fra NVL